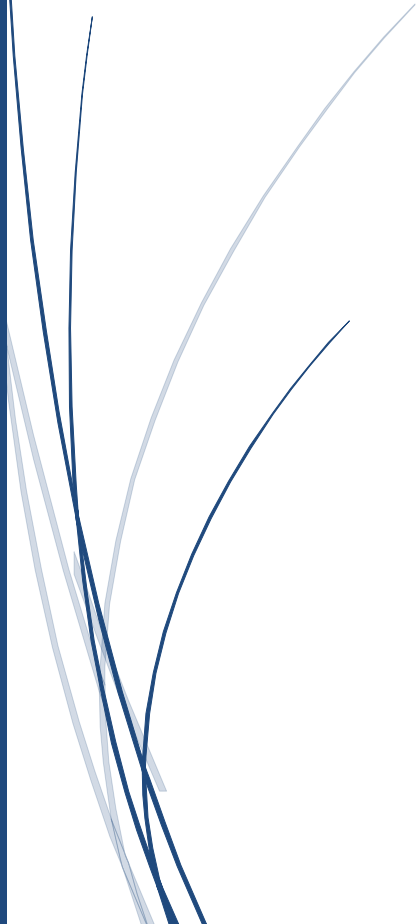

وزارت آموزش و پرورش
اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران
معاونت آموزش متوسطه
اداره فنی و حرفه‌ای و کار دانش

آشنایی با شاخه فنی و حرفه‌ای شهر تهران

ساختار نظام جدید تحصیلی آموزش و پرورش

ساختار نظام تحصیلی آموزش و پرورش در جمهوری اسلامی ایران براساس مفاد سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، شامل ۶ سال دوره ابتدایی و ۶ سال دوره متوسطه (جمعاً دوازده سال) است.

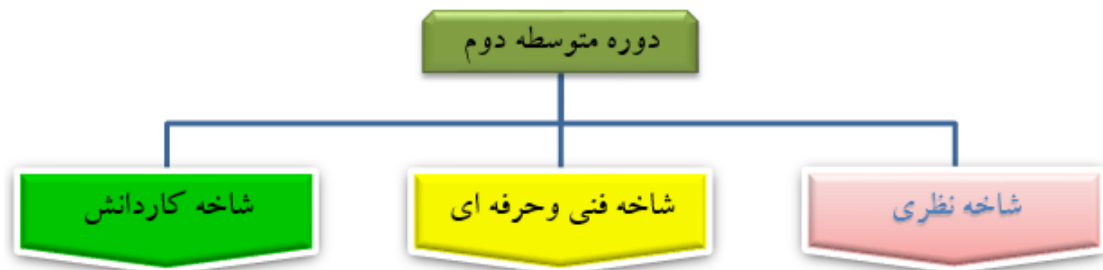
دوران تحصیل رسمی و عمومی، با توجه به ماهیت و ویژگی برنامه‌های درسی شامل دوره آموزش عمومی (مربک از دوره ابتدایی و دوره اول متوسطه) و دوره آموزش نیمه تخصصی (دوره دوم متوسطه) خواهد بود و در پایان دوره دوم متوسطه به دانش‌آموزان مدرک دیپلم اعطا می‌شود.

چگونگی انتخاب راه آینده

انسان از لحظه‌ای که پا به عرصه‌ی وجود می‌گذارد نیازمند کمک و یاری دیگران است. در هر مقطع از زندگی بنا به مقتضیات آن دوران و به منظور کسب موفقیت‌های تحصیلی و اتخاذ تصمیم برای انتخاب شغل و حرفه‌ی مناسب محتاج راهنمایی است. امروزه دامنه‌ی تحولات جامعه، پیچیدگی روزافزونی یافته و گسترش دانش و فن، تعدد مشاغل، رشد و جابجایی جمعیت، مستلزم این است که دانش‌آموزان عزیز، آگاهانه و با یک برنامه‌ریزی صحیح در انتخاب راه آینده خویش تلاش نمایند.

شاخه و رشته در دوره دوم متوسطه

دوره دوم متوسطه دارای سه شاخه نظری، فنی و حرفه‌ای و کاردانش است. هر شاخه تحصیلی معرف یک سمت‌گیری عمده در زمینه تحصیل و یا اشتغال است. هر یک از شاخه‌های این دوره دارای رشته‌هایی خواهد بود که تنوع آنها براساس نیاز جامعه، اقتضای زمان و امکان اجرای آن تعیین می‌شود.

شاخه فنی و حرفه‌ای

در نظام جدید آموزشی این شاخه مشتمل بر ۴۱ رشته در چهار زمینه صنعت، کشاورزی، خدمات و هنر است که هر زمینه دارای یک یا چند گروه، هر گروه دارای یک یا چند رشته اصلی می‌باشد.

- زمینه‌ی صنعت مشتمل بر ۱۸ رشته که ۱۳ رشته از آن خاص پسران و ۵ رشته از آن مشترک بین دختران و پسران می‌باشد.
 - زمینه کشاورزی شامل ۵ رشته که از میان آن ۴ رشته خاص پسران و ۱ رشته مشترک بین دختران و پسران می‌باشد.
 - زمینه‌ی خدمات شامل ۵ رشته است که ۱ رشته خاص دختران و ۲ رشته مشترک بین دختران و پسران و ۲ رشته خاص پسران می‌باشد.
 - زمینه‌ی هنر ۱۳ رشته که ۱ رشته خاص دختران و ۱۲ رشته مشترک بین دختران و پسران می‌باشد.
- واحدهای آموزشی مربوط به این شاخه هنرستان فنی و حرفه‌ای نامیده می‌شوند.

اهمیت و ضرورت آموزش های فنی و حرفه ای

از اصلی ترین اهداف آموزش های فنی و حرفه ای ایجاد زمینه مناسب برای هدایت دانش آموزان به سمت اشتغال و آموزش مهارت های مورد نیاز بازار کار است، تربیت و آموزش نیروی های جوان و مستعدی که می باید موتور محرکه اقتصاد و صنعت باشند و در آینده در فعالیت های صنعتی و بازار کار مشغول شوند، تطابق هرچه بیشتر این آموزش ها با نیازهای بازار کار، شاخص مهم موفقیت در هنرستان های فنی و حرفه ای تحت پوشش است.

آموزش و تربیت فنی و حرفه ای با کیفیت، کارا و اثر بخش، یکی از گزینه های اصلی برای تربیت نیروی کار ماهر است که با توجه به شرایط فرهنگی، آموزشی و اجتماعی کشور، کسب شایستگی ها و ایجاد صلاحیت های نیروی کار برای ورود به حرف و مشاغل سطوح ابتدایی و میانی را امکان پذیر خواهد کرد.

طول دوره تحصیل و برنامه درسی در رشته های شاخه فنی و حرفه ای

مدت دوره ی آموزش در شاخه فنی و حرفه ای ۳ سال شده است و مانند دانش آموزان شاخه های دیگر دیپلم دوازده ساله دریافت می کنند. آموزش مبتنی بر شایستگی رویکرد جدید آموزش در این شاخه است. یکی از تعاریف مهم شایستگی انجام کار بر اساس استاندارد مشخص است. هنرجویان هنرستان های فنی و حرفه ای بر اساس این رویکرد تلفیقی از دانش (دروس تئوری)، بینش و مهارت را تجربه می کنند.

برنامه درسی رشته های شاخه فنی و حرفه ای بر اساس اسناد نیازسنجی دنیای کار و دنیای آموزش تدوین شده است، محتوی آموزشی به گونه ای می باشد که نیازهای تعریف شده برای مشاغل و حرفه های بازار کار را تامین می کند. آموزش و ارزشیابی به طریقی صورت می گیرد که فراگیر پس از دانش آموخته شدن می تواند مستقیماً وارد دنیای کار شده و کسب درآمد کند.

همه هنرجویان رشته های شاخه فنی و حرفه ای دروس تخصصی خود را در قالب دروس کارگاهی و غیر کارگاهی (ردیف ۷ و ۹ جدول درسی زیر) گذرانده و شایستگی های لازم را کسب می کنند.

بنابراین وجه تمایز این شاخه در این است که هنرجویان پس از فارغ التحصیلی اختیار دارند به راحتی وارد بازار کار شوند (با توجه به شایستگی های فنی و غیر فنی کسب شده) یا متناسب با بنیه علمی فراگرفته از سطح کاردانی تا دکتری ادامه تحصیل دهند.

به عبارت دیگر همه رشته ها دارای ۶ کارگاه تخصصی ۸ ساعته مرتبط با رشته هستند و دو درس دانش فنی پایه و تخصصی نیز مفاهیم پایه را در اختیار هنرجویان قرار می دهد. همچنین در پایه دهم یک درس مشترک گروه که کارگاهی نیز می باشد برای هنرجویان در نظر گرفته شده است.

از طرفی چهار درس مستقل (الزامات محیط کار، کارگاه نوآوری و کارآفرینی، کاربرد فناوری های نوین / مدیریت تولید، اخلاق حرفه ای (مهارت های انسانی، اخلاقی، عقیدتی، اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و ارزشی است. به طور مثال درس الزامات محیط کار به هنرجو برای یافتن موقعیت شغلی مناسب، حضور موثر و توسعه جایگاه شغلی، پیشگیری و کنترل مخاطرات شغلی، افزایش اعتماد به نفس و عزت نفس و خودکارآمدی در محیط کار کمک می کند.

در نهایت در قالب درس کارآموزی هنرجویان آموخته های خود را در محیط واقعی کار تکمیل می کنند.

ردیف	دامنه محتوایی	پایه دهم		پایه یازدهم		پایه دوازدهم		
		عنوان درس	واحد/ساعت	عنوان درس	واحد/ساعت	عنوان درس	واحد/ساعت	
۱	تربیت دینی و اخلاقی	تعلیمات دینی (دینی، اخلاق و قرآن) ۱	۲	تعلیمات دینی (دینی، اخلاق و قرآن) ۲	۲	تعلیمات دینی (دینی، اخلاق و قرآن) ۳	۲	
۲	زبان و ادبیات فارسی	فارسی ۱	۲	فارسی ۲	۲	فارسی ۳	۲	
۳	زبان های خارجی	زبان خارجی ۱	۲	زبان خارجی ۲	۲	--	--	
۴	خوشه دروس: مطالعات اجتماعی	جغرافیای عمومی و استان شناسی	۲	علوم اجتماعی	۲	تاریخ معاصر	۲	
۵	خوشه دروس: انسان و سلامت	تربیت بدنی ۱	۲	تربیت بدنی ۲	۲	تربیت بدنی ۳	۲	
۶	خوشه دروس: انسان و مهارت های زندگی	----	----	انسان و محیط زیست	۲	سلامت و بهداشت	۲	
۷	خوشه دروس: شایستگی های غیر فنی	الزامات محیط کار	۲	کارگاه نوآوری و کارآفرینی	۲	آمادگی دفاعی	۳	
۸	خوشه دروس: شایستگی های پایه (ریاضی، فیزیک و شیمی)	درس پایه	۴	درس پایه	۴	مدیریت خانواده و سبک زندگی	۲	
۹	خوشه دروس: شایستگی های فنی و کارگاهی	کارگاه ۱	۸	کارگاه ۳	۸	کارگاه ۵	۸	
		کارگاه ۲	۸	کارگاه ۴	۸	کارگاه ۶	۸	
		دانش فنی پایه	۳	----	----	دانش فنی تخصصی	۴	
		درس مشترک گروه	۴	----	----	کارآموزی	تجمیعی	
		جمع	۴۰	جمع	۴۰	جمع	۴۰	
۱۰	برنامه ویژه مدرسه	زمینه سازی برای اجرای بند ۵-۵ سند تحول بنیادین و بند ۲-۱۳ برنامه درسی ملی مشتمل بر منوهای مانند: پژوهش و ارائه خلاقانه (سمینار)، یادگیری پروژه محور و آموزش مهارت نامین معاش حلال (سالانه ۵۰ تا ۱۰۰ ساعت)						

ویژگی‌های هنرجویان ورودی

<ul style="list-style-type: none"> • علاقه‌مند به تحصیل در شاخه فنی و حرفه‌ای • توانایی‌های شناختی مانند، بیان شفاهی، اجرای نوشتاری و حل مسئله • توانایی برقراری روابط عمومی خوب مانند برقراری ارتباط کلامی، چشمی و نفوذ در افراد • توانایی ادراکی مانند تعیین موقعیت در محیط، درک وضعیت و تصمیم‌گیری صحیح • توانایی استفاده از زبان بدن در حد نیاز و با توجه به شرایط • داشتن مهارت‌های پایه مانند صحبت کردن، نوشتن، خوب گوش دادن و درک مطلب • رعایت احترام متقابل هنگام برقراری ارتباط با مشتری و رعایت حقوق آنان • دقیق بودن در اجرای کار و توانایی درک محیط‌های خطرزا • احترام گذاشتن به قوانین صنفی مرتبط و اجرای دقیق آن‌ها 	<h3>ویژگی‌های شخصیتی</h3>
<ul style="list-style-type: none"> • توانایی روان حرکتی (هماهنگی اعضاء حرکتی و آمادگی دست و بازو هنگام کار) • توانایی فیزیکی (قدرت بدنی، انعطاف‌پذیری اعضای بدن، تعادل جسمی و حرکت و هماهنگی کامل انگشتان دست) • توانایی حسی (دیدن اشیاء در فاصله نزدیک و دور، تشخیص رنگ، شنوایی کامل و حساس، بویایی کامل و لامسه) 	<h3>ویژگی‌های جسمانی</h3>
<ul style="list-style-type: none"> • اخذ کارنامه قبولی پایه نهم در دوره اول متوسطه • اخذ اولویت زمینه فنی و حرفه‌ای در برگه هدایت تحصیلی 	<h3>ویژگی‌های علمی</h3>

حرفه‌های قابل احراز

دانش آموزان در هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای پس از آموزش، به شرط کسب شایستگی‌های لازم می‌توانند در گروه شغلی مرتبط به رشته انتخابی خود به شرح زیر وارد بازار کار شوند:

گروه اول: مشاغلی که دانش‌آموختگان دوره سه ساله دوم متوسطه می‌توانند به عنوان کمک تکنسین پس از اتمام تحصیل به طور مستقیم.

گروه دوم: مشاغلی که لازم است برای اشتغال در آن دانش‌آموختگان دوره‌های آموزشی دوره کاردانی (تکنسین) و بالاتر (تکنسین ارشد و مهندس) را طی و وارد بازار کار و مشغول به کار شوند.

رشته‌های شاخه فنی و حرفه‌ای

شکل زیر رشته‌های شاخه فنی و حرفه‌ای را در یک نگاه نشان می‌دهد.

نشانی ادارات آموزش و پرورش مناطق نوزده گانه شهر تهران

منطقه	نشانی	تلفن کارشناسی فنی و حرفه ای
۱	میدان قدس- خ شهید باهنر- جنب آتش نشانی	۲۲۲۳۹۶۲۶
۲	کوی نصر- خ سیزدهم	۸۸۴۸۴۹۳۶
۳	خ ولیعصر(عج)- بالاتر از تقاطع خ میرداماد- جنب خانه معلم	۸۴۸۲۱۰۴۳-۸۴۸۲۱۰۳۷
۴	بزرگراه رسالت- نرسیده به میدان رسالت- مقابل خ کرمان	۲۲۵۱۲۳۴۰
۵	خ آیت اله کاشانی- بلوار فردوس- خ شهید ابراهیمی	۴۴۰۹۸۲۴۸
۶	میدان فلسطین- خ آیت ا... طالقانی- خ شهید سرپرست شمالی	۸۸۹۶۴۲۷۷
۷	پل سید خندان- خ دبستان- کوچه ی شهید حمیدی	۸۸۴۷۹۲۳۵
۸	خ دماوند- بالاتر از چهارراه خاقانی	۷۷۹۴۲۰۴۱
۹	میدان آزادی- ابتدای خ آزادی- خ شهیدنجارزادگان- ک سبزه زار- پ ۱۲	۶۶۰۲۷۹۸۲
۱۰	بلوار بریانک- میدان بریانک	۵۵۷۸۳۷۳۷
۱۱	خ ولیعصر(عج)- بعد از میدان منبریه- انتهای کوچه شهید صنیعی پور	۶۶۴۱۹۲۴۵
۱۲	میدان شهدا- خ شهید همایون ناطقی	۷۷۵۱۲۰۹۱
۱۳	انتهای خ پیروزی- ابتدای سی متری نیروی هوایی	۷۷۴۱۸۶۱۲
۱۴	خ پیروزی- چهارصد دستگاه- پشت کتابخانه ابن سینا	۳۳۳۳۸۴۳۶
۱۵	میدان خراسان- خ خاوران- ایستگاه سلیمانیه	۳۳۰۲۲۱۴۴
۱۶	خ شهیدرجایی- بالاتر از میدان بهشت- ک مسجد امام رضا(ع)	۵۵۵۳۸۲۴۴
۱۷	خیابان قزوین- نرسیده به سه راه آذری- ایستگاه دوراهی قبان	۵۵۷۰۴۳۳۳
۱۸	جاده ساوه- مقابل سه راه فلاح	۶۶۲۰۷۶۸۰
۱۹	انتهای خط نازی آباد- ابتدای خ بهمنیار	۵۵۰۳۴۷۰۰

تهران- خیابان طالقانی غربی- بعد از میان فلسطین- جنب مسجد قدس- طبقه اول- اداره آموزش های فنی و حرفه ای و کاردانش شهر
تهران تلفن ۸۸۹۹۷۴۳۸